

Sayın

Ziyad Ebuzziya

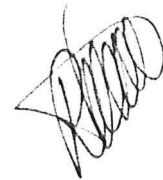
Yakından bilindiği gibi ülkemizin Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde bir süreden beri Türkiye'nin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğüne yönelik bölücü bir terör vardır. Sözkonusu bölücü terörün uzun süreden beri önlenemeyişine sebep olarak "devletin güçsüzlüğü" gösterilemez.

Biz 12 yıldır devam eden terör olaylarının önlenememiş sebebi olarak koordinasyon ve mücadele unsurlarının eksik olmasını görüyoruz. Güneydoğu'da ideolojik ve silahlı olmak üzere iki türlü bölücü faaliyet vardır. Devlet ideolojik mücadeleyi koordinasyon ve bilimsel araştırmaların olmayışı sebebiyle yeteri kadar yapamamıştır. Silahlı mücadelenin gayri nizami şekilde cereyan etmesi dolayısıyla da, düzenli ordu birliklerimiz gerekli başarıyı sağlayamamışlardır.

Tamamen bölücü faaliyetin önlenmesi ve ülkemizde huzur ve barışın sağlanması amacıyla hazırladığımız kanun teklifinde "Türkiye Güvenlik Araştırmaları Kurumu"nun kurulmasını öneriyoruz. Böyle bir kurumun ihdas edilmesi yolundaki teklifimiz bazı çevrelerde "yasal kontgerilla" veya "kontgerilla kuruluyor" şeklinde değerlendirildi. Sizlerin de takdirlerine sunduğumuz teklif metninde göreceksiniz ki, tamamen kuruluş kanununa dayalı, meşruiyetini hukuktan alan, şeffaf nitelikli ve her zaman Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin denetiminde bir kurum öneriyoruz.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı'na sunduğumuz kanun teklifini bilgilerinize arz eder, saygılarımızı sunarız.

Rıza MÜFTÜOĞLU
Erzurum Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

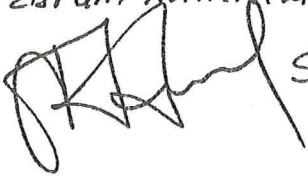
Türkiye Güvenlik Araştırmaları Kurumu Kurulması Hakkında
hazırlanmış olduğum kanun teklifi genel gerekçesi ile birlikte
ektedir.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Rıza MÜFTÜOĞLU
Erzurum Milletvekili

Oktaç Öztürk
Erzurum Milletvekili

Tuncay Şehercioğlu
Elazığ Milletvekili

S. Osman SEVİMLİ
Karaman Milletvekili

Muhammed Şevvali
Cemal Milletvekili
M. İsmail

Seydi Sahin
Kayseri Milletvekili

Yunus Erbarz
Yozgat Milletvekili

Ahmet Özdemir
Tokat Milletvekili
Ahmet

Esat Birtin
K. maras Milletvekili

Saffet
Topaktas
K. maras Milletvekili

Muhsin Yazıcıoğlu
Sivas my.
Muhsin

Öküz Benli
K. maras Milletvekili

Muhsin Dipeç
Kayseri M. V.
Muhsin

Koray Ayhan
Trabzon Milletvekili
Koray

TÜRKİYE GÜVENLİK ARAŞTIRMALARI KURUMU KURULMASI HAKKINDA KANUN

BİRİNCİ KISIM Amaç, Tanımlar ve Görevleri

Amaç

MADDE 1 — Türkiye Cumhuriyeti'nin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğüne yönelik eylemleri önlemek, terörün önlenmesi için gerekli araştırmaları yapmak ve projeler geliştirmek, bunların uygulamaya konulmasını sağlamak, güvenlik ve terör ile ilgili toplumsal mutabakatı meydana getirmek üzere Türkiye Güvenlik Araştırmaları Kurumu kurulmuştur.

Türkiye Güvenlik Araştırmaları Kurumu'nun merkezi Ankara'dadır.

Türkiye Güvenlik Araştırmaları Kurumu Başbakan'a bağlıdır.

Tanımlar

MADDE 2 — Bu kanunda geçen;

Kurum, Türkiye Güvenlik Araştırmaları Kurumu'nu,

Başkanlık, Türkiye Güvenlik Araştırmaları Kurum Başkanlığını,

Başkan, Türkiye Güvenlik Araştırmaları Kurumu Başkanını,

Başkan Yardımcısı, Türkiye Güvenlik Araştırmaları Kurumu başkan yardımcılarını,

Güvenlik, Türkiye'nin güvenliğini

ifade eder.

Görevler

MADDE 3 — Ülkenin bütünlüğünün korunması, güvenliğinin sağlanması, destabilizasyona karşı toplumsal mutabakatın güçlendirilmesi ve sosyal huzurun artırılması için faaliyetlerde bulunmak, araştırma yapmak veya yaptırmak, bu konuda projeler geliştirmek, bunları uygulamaya koymak,

Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğüne yönelik terör eylemlerini önlemek amacıyla sayıları ihtiyaca göre tesbit edilecek özel bir güvenlik birimi oluşturmak,

Terör ve destabilizasyonun sebeplerini, kaynaklarını araştırarak, bunların önüne geçmek için gerekli tedbirleri almak, aldirmek,

Kamuoyunu güvenlik ve terör konularında duyarlı hale getirmek için çeşitli faaliyetler organize etmek,

Yeni nesillerin ülkenin güvenliği ve terör konusunda duyarlı hale getirilmesi için ilgili kuruluşlarla işbirliği yaparak faaliyetlerde bulunmak,

Sosyal amaçlı vakıf, dernek, federasyon ve benzeri gönüllü kuruluşlarla işbirliği yapmak, bunların güvenliğe yönelik çalışmalarına destek sağlamak

İKİNCİ KISIM Başkanlık Teşkilatı

MADDE 4 — Başkanlık merkez teşkilatı, anahizmet birimleri, danışma ve yardımcı birimlerden meydana gelir. Başkanlık, güvenlikle ilgili hizmetlerin gerektirdiği yerlerde taşra teşkilatı kurabilir.

BİRİNCİ BÖLÜM Başkan

Başkan

MADDE 5 — Başkan, Kurumunun en üst amiridir. Kurum hizmetlerinin mevzuata, milli güvenlik siyasetine, kalkınma planlarına, yıllık programlara uygun olarak yürütmekle Başbakan'a karşı sorumludur.

Başkan, Kurumun faaliyetlerini, işlemlerini ve hesaplarını denetlemekle görevli ve yetkilidir.

Kurum başkanlarına genel müdür, başkan yardımcılarında genel müdür yardımcılarını için öngörülen ek göstergeler uygulanır ve bunlara verilen zam ve tazminatlar ödenir.

İKİNCİ BÖLÜM Ana Hizmet Birimleri

Ana Hizmet Birimleri

MADDE 6 — Başkanlığın ana hizmet birimleri şunlardır:

- Harekât Daire Başkanlığı
- Araştırma Daire Başkanlığı
- Koordinasyon Daire Başkanlığı
- Güvenlik Eğitimi Daire Başkanlığı

Güvenlik ile ilgili özel ihtisas gerektiren alanlarda, yerli ve yabancı bilim, meslek kuruluşları ile uzmanların iştiraklerini sağlayacak şekilde stratejik araştırma, inceleme, geliştirme, bilimsel koordinasyon sağlama faaliyetlerinde bulunmak üzere gerekli hallerde **ana hizmet birimlerinde Başbakan'ın onayı ile enstitüler kurulabilir.**

Harekât Daire Başkanlığı

MADDE 7 — Harekât Daire Başkanlığı'nın görevleri şunlardır :

- Bünyesinde bulunan özel güvenlik birimi ile ülkenin herhangi bir yöresindeki terör harekâtını önlemek,
- Özel Güvenlik Birimi'ni oluşturmak, bunların eğitimini sağlamak,
- Başkanlık koordinasyonu ile Özel Güvenlik Birimi'nin mühimmat ve teçhizatını sağlamak

Araştırma Daire Başkanlığı

MADDE 8 — Araştırma Daire Başkanlığı'nın görevleri şunlardır :

- a) Ülke güvenliğinin sağlanması, güçlendirilmesi ve sosyal huzurun artırılması için stratejik araştırmalar yapmak veya yaptırmak,
- b) Stratejik araştırma ve buna paralel güvenlik araştırma projelerini değerlendirmek,
- c) Terör olaylarının toplumsal etki ve sonuçlarını tesbit etmek,
- d) Güvenlik ve terör konusunda kamuoyundaki eğilim ve istekleri tesbit etmek
- e) Başkanlıkça verilen diğer görevleri yapmak.

Koordinasyon Daire Başkanlığı

MADDE 9 — Koordinasyon Daire Başkanlığı'nın görevleri şunlardır :

- a) Güvenlik meseleleri konusunda faaliyette bulunan özel ve kamu kurum ve kuruluşları ile ortak çalışmalar yapmak,
- b) Hazırlanan projeleri uygulamak
- c) Sosyal amaçlı vakıf, dernek, federasyon ve gönüllü kuruluşlarla ilgili çalışmaları yapmak ve işbirliği yapacak olanların tesbiti için Başkanlığa teklifte bulunmak
- d) Başkanlıkça verilecek diğer görevleri yapmak

Güvenlik Eğitimi Daire Başkanlığı

MADDE 10 — Güvenlik Eğitimi Daire Başkanlığı'nın görevleri şunlardır :

- a) Kırsal bölgelerde, kent merkezlerinde ülke güvenliğinin sağlanması amacıyla kurs, seminer, konferans ve benzeri eğitim faaliyetlerinde bulunmak,
- b) Güvenlik ile ilgili her türlü kitap, dergi, broşür ve benzeri yayınları hazırlamak, hazırlatmak,
- c) Güvenlik ile ilgili film, slayt, video, sinema ve eğitici programları hazırlamak, hazırlatmak,
- d) Başkanlıkça verilecek diğer görevleri yapmak

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Danışma Birimleri

MADDE 11 — Başkanlığın danışma birimi Hukuk Müşavirliğidir.

Hukuk Müşavirliği

MADDE 12 — Hukuk Müşavirliğinin görevleri şunlardır :

- a) Başkanlığın diğer birimlerinden sorulan hukuki konular ile hukuki, mali, cezai sonuçlar doğuracak işlemler hakkında görüş bildirmek,
- b) Kurumun menfaatlerini koruyucu, anlaşmazlıkları önleyici hukuki tedbirleri zamanında almak, anlaşma ve sözleşmelerin bu esaslara uygun olarak yapılmasını sağlamak,

c) Başkanlığın taraf olduğu davalarla ilgili gerekli bilgileri hazırlamak ve idareyi ilgilendiren idari davalarda Başkanlığı temsil etmek,

d) Başkanlık birimleri tarafından hazırlanan veya bakanlıklardan, yahut başbakanlıktan gönderilen kanun, tüzük ve yönetmelik tasarılarını hukuki açıdan inceleyerek görüşlerini bildirmek.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Yardımcı Birimler

Yardımcı Birimler

MADDE 13 — Başkanlığın yardımcı birimleri şunlardır :

- a) Personel Daire Başkanlığı
- b) İdari ve Mali İşler Daire Başkanlığı
- c) Savunma Uzmanlığı

Personel Daire Başkanlığı

MADDE 14 — Personel Daire Başkanlığı'nın görevleri şunlardır :

- a) Başkanlığın insangücü planlaması ve personel politikasıyla ilgili çalışmalarını yapmak, personel sisteminin geliştirilmesi için tekliflerde bulunmak,
- b) Başkanlık personelinin atama, özlük, emeklilik ve benzeri işlemlerini yürütmek,
- c) Başkanlığın eğitim planını hazırlamak ve hizmet öncesi ve hizmet içi eğitim programlarını düzenlemek
- d) Başkanlıkça verilecek benzeri işleri yapmak.

İdari ve Mali İşler Daire Başkanlığı

MADDE 15 —

- a) Başkanlık için gerekli araç, malzeme ve gercin temini ile ilgili hizmetleri yürütmek,
- b) İhtiyaç duyulan bina ve arazinin kiralanması, satın alınması, işlemlerini yürütmek,
- c) Temizlik, aydınlatma, ısıtma, bakım, onarım ve taşıma hizmetlerini yapmak
- e) Sosyal tesislerin kurulması ve yönetimi ile ilgili hizmetleri düzenlemek, yürütmek,
- f) Başkanlık personelinin ve ailelerinin sağlık hizmetlerinden yararlanmalarını sağlamak
- g) Başkan ve başkan yardımcılarının direktif ve emirlerini ilgililere duyurmak ve işlemlerini takip etmek, Başkanlığın iç ve dış protokol hizmetlerini yürütmek,
- h) Sürekli evrakın zamanında işleme konulmasını sağlamak,
- i) Başkanlığı ilgilendiren toplantı, brifing ve görüşmeleri düzenlemek, bunlara ait önemli not ve tutanakları tutmak ve yaymak
- j) Genel evrak, arşiv ve haber merkezinin hizmet ve faaliyetlerini düzenlemek, yürütmek,
- k) Başkan tarafından verilecek diğer görevleri yapmak

Savunma Uzmanlığı

MADDE 16 — Savunma uzmanlığı , özel kanununda ve diğer kanunlarda gösterilen görevleri yerine getirir.

ÜÇÜNCÜ KISIM Sorumluluk ve Yetkiler

Yöneticilerin Sorumluluğu

MADDE 17 — Kurumun her kademesindeki yöneticisi, yapmakla yükümlü bulunduğu hizmet veya görevleri Başkanlığın emir ve direktifleri yönünde mevzuata , plan ve programlara uygun olarak düzenlemek ve yürütmekten üst kademeye karşı sorumludur.

Koordinasyon ve İşbirliği

MADDE 18 — Kurum, diğer kurumların hizmet alanına giren konularda ilgili faaliyetlerinde, Başkanlıkça belirlenen esaslar çerçevesinde bu kuruluşlara danışmak ve gerekli işbirliği ve koordinasyonu sağlamakla sorumludur.

Mahalli İdarelerle Koordinasyon Sorumluluğu

MADDE 19 — Kurum hizmet alanına giren konularda mahalli idarecilerle koordinasyonu sağlamakla sorumludur.

Yetki Devri

MADDE 20 — Başkan ve her kademedeki yöneticiler, sınırlarını açıkça belirlemek şartıyla yetkilerinden bir kısmını yazılı olarak astlarına devredebilirler, Yetki devri, yetki devreden amirin sorumluluğunu kaldırmaz.

DÖRDÜNCÜ KISIM Çeşitli Hükümler

Atama

MADDE 21 — Başkan, başkan yardımcısı, Daire Başkanı, Hukuk Müşavirleri, müşavirler, uzman ve uzman yardımcıları, Şube Müdürleri kadroları karşılık gösterilmek suretiyle, 657 sayılı kanun ile diğer kanunların sözleşmeli personel hakkındaki hükümlerine bağlı kalmaksızın sözleşmeli personel çalıştırabilir. Bu şekilde çalıştırılacak olan sözleşmeli personelin sayısı, sözleşme usul ve esasları, ücretlerin taban ve tavanı ile yapılacak diğer ödemeler Bakanlar Kurulu'nca tesbit edilir. Sözleşmeyle çalıştırılacak personel istekleri halinde T.C. Emekli Sandığı ile ilgilendirilirler.

b) Kamu kurum ve kuruluşlarında yeterlilik sınavını kazanarak uzman unvanını almış olanlarla doktorasını tamamlamış olanlar sınav ve yaş şartı aranmaksızın Kurumdaki uzman kadrosuna nakden atanırlar.

c) Uzman yardımcısı olabilmek için gerekli şartlar yönetmeliklerle düzenlenir.

d) Türkiye Güvenlik Araştırmaları Kurumu'nda çalışan memurlara 10/10/1984 tarihli ve 3056 sayılı kanunun 31. maddesinde yer alan fazla çalışma ücretinin yarısı esas ve usullere göre ödenir.

MADDE 23 — Kadroların tesbit, ihdas, kullanma ve iptali ile kadrolara ait diğer hususlar 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkındaki Kanun Hükümünde Kararname hükümlerine göre düzenlenir.

Görevlendirme

MADDE 24 — Genel ve katma bütçeli dairelerle kamu iktisadi teşebbüsleri ve bunlara bağlı kuruluşlar ve müesseselerde çalışanlar kurumlarının muvafakatı ile Türkiye Güvenlik Araştırmaları Kurumu'nda sözleşmeli olarak istihdam edilebilir. Türkiye Güvenlik Araştırmaları Kurumu'nun bu konudaki talepleri ilgili kurum ve kuruluşlar tarafından ivedilikle karşılanır. Bu personel kurumdan aylıksız izinli sayılır. İzinli oldukları sürece kurumundaki sosyal hakları ve memuriyetleri ile ilgili özlük hakları devam ettiği gibi, bu süreler terfi ve emekliliklerinde hesaba katılır. Bu şekilde çalıştırılacak olan sözleşmeli personelin ücret tesbiti ile diğer ödemeler hususunda 22. madde hükmü uygulanır.

MADDE 25 — Türkiye Güvenlik Araştırmaları Kurumu'na bağlı olan Özel Güvenlik Birimi görevlendirildiği bölgede polis Vazife ve Selahiyatları Kanunu ile Jandarma Nizamnamesinde ilgili personele tanınan icrai selahiyata ve haklara sahip olur.

MADDE 26 — Diğer kanunlardaki hükümler saklıdır.

MADDE 27 — Kurum Başkanlığı görevleri ile ilgili olarak araştırma etüd ve proje hazırlama gibi işleri üniversite öğretim üyeleri ile birlikte yerli ve yabancı gerçek ve tüzel kişilerle sözleşme yaptırabilir.

Bu hususta 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu ve 286 sayılı Devlet İhale Kanunu Hükümleri ile 832 sayılı Sayıştay Kanunu'nun vizeye ilişkin hükümleri uygulanmaz

GEÇİCİ MADDE — Kurumun 1991 yılı harcamaları ile ilgili her türlü düzenlemeleri yapmaya Maliye ve Gümrük Bakanlığı yetkilidir.

MADDE 28 — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 29 — Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

GEREKÇE

Türkiye çeşitli problemlerini çözüme kavuşturup, kalkınma ve büyüme açısından gözle görülür mesafeler aldığı dönemlerde, istikrarı bozucu, iktisadi ve sosyal kalkınmayı önleyici bazı olaylar cereyan eder. Bu tür olayların arkasında hangi güçlerin bulunduğu, problemin çözümü açısından önem arz etmektedir.

Türkiye'nin gelişmesine yönelik en önemli müdahale, ülkenin toprak bütünlüğünü hedef almaya yönelik olanlardır. Bu tür müdahaleler, diğer iç kargaşalara göre daha iyi organize edilmiş, uluslararası forumlarda destek bulmuş ve lojistik bakımdan güçlü müdahalelerdir.

Türkiye'nin toprak bütünlüğüne yönelik müdahalelere 70'li yıllarda rastladığımız Ermeni taleplerini gösterebiliriz. ASALA ismiyle kurulan terörist bir örgüt 70'li yılların başında Türkiye'den toprak talebiyle Türkiye'nin çeşitli ülkelerde bulunan diplomatlarını öldürmeye başlamış, bu ülkelerdeki Türk kuruluşlarına karşı çeşitli saldırılar düzenlemiştir. Hatta Türkiye içerisinde dahi eylemlere kalkışarak Ankara'da Esenboğa Havaalanına düzenlediği bir saldırıda çok sayıda Türk öldürülmüştür. ASALA isimli terörist örgütün saldırıları sonucu 60'dan fazla Türk diplomat ve görevli şehit edilmiştir.

1983 yılından itibaren Türklere yönelik Ermeni eylemleri eski hız ve yoğunluğunu kaybetmiştir. Bu tarihten itibaren Ermenilerin Türkiye'ye yönelik toprak talepleri Avrupa ve Amerika'da bulunan terör örgütleri ve Ermeni kuruluşları tarafından değil de Sovyetler Birliği'ne bağlı Ermenistan Cumhuriyeti tarafından dile getirilmeye başlanmıştır. Tabiiyle bu tür iddia ve talepler gerek Türkiye Cumhuriyeti, gerekse Türk kamuoyu tarafından hiç bir surette ciddiye alınmamıştır. Zira Türk kamuoyu daha 1920'li yıllarda verdiği Milli Bağımsızlık Savaşı'nın hatıralarını unutmamış olup, Anadolu'da yeni bir devletin kuruluşunun, Türkiye'nin şekillenişinin kaç Türk'ün canına mal olduğunu gayet yakından bilmektedir. Bu sebeple Türkiye'nin toprak bütünlüğüne yönelik gerek Ermeni talepleri, gerekse başka bir yerden gelebilecek talep ve iddialar hiç bir zaman ciddi kabul edilemez. Fakat bu tür talep ve iddialar milli birlik ve beraberliğimizi, toprak bütünlüğümüzü her zaman tehdit edici bir karakter taşımaktadır.

Ermenilerin, Türkiye'nin toprak bütünlüğüne yönelik taleplerinin azalmasından sonra, bu defa gündeme Kürt Problemi getirilmiştir. Kürt probleminin gündeme getirildiği dönem Türkiye'de anarşik eylemlerin hızını ve gücünü kaybettiği 1980'li yılların başıdır. Türkiye'nin Güneydoğu Anadolu bölgesinde yaşayan insanların ayrı bir etnik kökene dayandığı, dolayısıyla bu bölgenin de coğrafi ve etnolojik olarak ayrı bir ülke olduğu iddialarıyla, ülkemizin toprak bütünlüğüne yönelik talepler terör eylemleriyle yeniden gündeme gelmiştir. Ermeni taleplerinin arkasından "Kürdistan" talebiyle yeni bir problemin Türk kamuoyunun önüne gelmesi dikkat çekicidir ve merkezlerinin aynı olduğu görüşü ağırlık kazanmaktadır.

Kürdistan İşçi Partisi (PKK) isimli terörist örgütün 1984 yılında şimdi il olan Şırnak ilçesine düzenlediği baskınla başlattığı kitlesel katliam ve eylemlerden sonra, birden Türkiye'nin en önemli meselesi haline gelen Güneydoğu meselesi üzerine bu tarihten itibaren ileri sürülen fikirler herhangi bir çözüme sebep olmamış, aksine problemin ciddiyeti artarak bugüne kadar gelmiştir.

Problem bugünkü haliyle Türkiye'ye karşı ilan edilmemiş bir savaş görünümündedir. Her gün Türk vatandaşlarına ve güvenlik güçlerine çeşitli saldırılar düzenlenmekte ve insanlarımızı hayatlarını kaybetmektedirler. Önceleri Güneydoğu Anadolu 'da cereyan eden olaylar İstanbul'a kadar sıçramış ve büyük şehirlere sirayet etme şekline dönüşmektedir. Kamu ve güvenlik görevlileri görev yapamaz hale gelmişlerdir. Devlet görevlileri sindirilmeye çalışılmaktadır.

Yoğunluğu ve şiddeti bu derece yüksek olayların yıllardan beri bir türlü önlenemeyişi toplumda huzursuzluklara sebep olmaktadır. Devletin sık sık "meseleyi kesin olarak çözeceğiz" şeklindeki açıklamalarla kamuoyuna sunduğu tedbir paketlerinin bir türlü çözüm getirmeyişi, aksine olayların da giderek artması sosyal bir kaosu hazırlamaktadır.

Problemin tam olarak anlaşılması için Türkiye'nin toprak bütünlüğüne yönelik tarihi boyutu açıkça ortaya koymak lazımdır. Türkiye'nin toprak bütünlüğünü ve istikrarını hedef alan eylemlerin arkasında daima ŞARK MESELESİ yer almaktadır. Bu sebeple ŞARK MESELESİ'ne kısaca bir göz atmakta fayda vardır.

Türklerin Anadolu'yu fetihleriyle başlayan Batı'ya açılma faaliyetleri Batılılar tarafından hiç hazmedilemiyordu. Bunun için Avrupa'lılar çeşitli tedbirler düşünüyorlardı. İşte bu tedbirlerle yüzyıllardır devam eden ŞARK MESELESİ Türkleri bölmek, parçalamak ve yok etmek gibi niyetlerle uygulanma safhasına konuyordu.

Şark Meselesi iki safhada ele alınıyor. Birinci safhada Türkleri Anadolu'ya sokmamak, Anadolu'da durdurmak, Rumeli'ye geçişlerini ve İstanbul'un fethini önlemek ve Avrupa içlerine kadar ilerlemelerini engellemek gibi planlar bulunuyordu. Bunun için defalarca Haçlı Seferleri düzenlenerek, Türklerin üzerine gidilmiş, fakat bu seferlerden o tarihlerde beklenen başarı sağlanamamıştır.

Şark Meselesi'nin ikinci safhası ise Viyana mağlubiyetinden sonra başlıyor ve Osmanlı İmparatorluğu'nu Balkanlardan atmak, İstanbul'u Türklerden almak, Anadolu'da yaşayan çeşitli gayrimüslim toplulukları kıskırtmak ve son olarak Anadolu'yu paylaşarak Türkleri Anadolu'dan çıkartmak Sevr Antlaşması ŞARK MESELESİ'nin somut bir uzantısıdır. Bu ikinci safhanın önemli bir bölümü 20. yüzyılın başlarına kadar uygulanmış ve istenilen netice elde edilmiştir.

20. Yüzyılın başına kadar Şark Meselesi sadece Avrupa ülkeleri tarafından gündeme getiriliyordu. Fakat 20. yüzyılın başlarından itibaren ABDde " süper bir güç" olarak Şark Meselesi'nin taraflarından birisi haline geliyor, hem de belirleyici bir konum kazanıyordu. 1. Dünya savaşını takiben ortaya atılan Wilson Prensipleri ile ABD bu mesele de etkili taraf olduğunu daha o yıllarda açıkça ilan ediyordu.

Bugün Güneydoğu Anadolu'da cereyan eden olaylar da yüzyıllardır gündeme getirilen önemli bir Haçlı Planı olan Şark Meselesi'nin uzantısından başka bir şey değildir. Şark Meselesi'nin nihai hedefi olan " Türkleri Anadolu'dan atmak ve Anadolu'yu parçalamak " Güneydoğu'nun şartları dikkate alındığında ŞARK MESELESİ'nin taraftarları için oldukça kolay olacaktır. Çünkü Türkiye belli bir siyasi ve iktisadi güce ulaştığı zaman nihai hedefin uygulanmasında zorluk çıkabilirdi.

Türkiye'de siyasi ve iktisadi istikrarsızlık sağlandıktan sonra Ermeni ve Kürt meselesi gündeme getirilerek Anadolu'nun parçalanması sağlanabilirdi. Öte yandan Şark Meselesi taraftarlarının Sovyetler Birliği üzerindeki hesapları çerçevesinde Türkiye'nin 200 milyonluk Türk Dünyası'nda oluşacak gücünü ortadan kaldırmak için çeşitli programlar meydana getirmişlerdir. Bu projelerde Türkiye'nin Türk dünyası ile irtibatını hem ekonomik ve kültürel bakımdan hem de coğrafi bakımdan keserek Büyük Ermeni Devleti ideali vardır.

Bu sebeple ŞARK MESELESİ'nin taraftarları nihai hedefi gerçekleştirmek için yoğun bir faaliyete girerek PKK gibi kukla örgütleri ve kişileri Türkiye aleyhine kullanma yoluna gidiyorlardı.

Fransa'da Kürdoloji Enstitüsü açılarak, Devlet Başkanı Mitterand'ın eşi dünyanın pek çok yöresinde ezilen (hatta kendi ülkesinde, Korsika'da ( ) insanları görmezlikten gelerek hızlı bir " Kürt dostu ve hamisi" kesiliyordu. Yüzyıllardır dünyayı parselleyerek insanlara zulüm yapan, soykırımlar yapan, kolonilerle emperyalizmin her türlüünü vahşice uygulayan ve insani de olmayan bir medeniyetin mensuplarının "ezilen halkları koruduklarına" kim inanabilir? Hedef, kimseyi korumak ve sahip çıkmak değil, Türkleri Anadolu'dan atmaktır. Nihai gaye budur.

Şark Meselesi'ne taraf ülkelerin PKK'ya destek verdikleri basın yayın organlarında zaman zaman yer almıştı. Ayrıca CIA tarafından hazırlanan ve ABD' hükümetine sunulan bir raporda " Türklerin en büyük tehlike olarak gösterildikleri yine Türk basınında yer almıştı. Bu raporda Türklerin

gelişmeleri karşısında ABD hükümeti uyarılıyor ve acilen tedbir alınması isteniyordu.

Öte yandan Şark Meselesi taraftarları bölgenin geri kalmışlığını da istismar ederek, kendilerine Türkiye'nin bölünmez bütünlüğüne yönelik davranış içerisinde bulunmaya eğilimli taraftarlar toplamaktadırlar. Bu sebeple bölgenin geri kalmışlığının bir an önce çeşitli tedbirler yoluyla bertaraf edilmesi ve GAP Projesinin hızla sonuçlandırılması gerekmektedir.

Kısaca Güneydoğu Anadolu bölgemizde cereyan eden faaliyetler ülkemizi zayıf düşürmek ve istikrarı önlemek amacıyla Şark Meselesi'ne taraf olan ülkelerin Türkiye'yi destabilize etme gayretlerinden başka bir şey değildir.

Güneydoğu problemiyle ilgili olarak ileri sürülen tezlerin başında bölge halkının etnik olarak farklı bir kökene dayandığı iddiası gelmektedir. Böyle bir yaklaşımın hem tarihi gerçeklere, hem de meselenin sağlıklı bir zeminde çözümüne ters düştüğü aşikârdır. Etnik bakımdan bölge halkının kökenine ilişkin tesbitler ve değerlendirmeler ileride zikredilecektir.

Türkiye'nin toprak bütünlüğüne karşı olan güçler, yukarıdaki tezlerine bağlı olarak Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nden "Kürt kimliğinin" kabul edilmesini istemektedirler. "Kürt Kimliği" adında bir kimliğin bulunduğu iddia hem tarihi hem de sosyolojik gerçeklere terstir. Yüzyıllardır Anadolu'da birlikte yaşamış, aynı inanç ve kültüre sahip insanların birbirlerinden kimlik olarak farklı olması düşünülemez. Bugün için böyle bir farklılık sözkonusu değildir. Durum böyle olunca mbelli bir coğrafya parçasında bulunan insanlarımız için başka bir kimlik tesbit ve tayin etmemiz mümkün değildir.

Toplulukların kültürel kimliklerini belirleyen ve diğer toplumlardan farklılaştıran unsurlar vardır. Bu unsurlar kısaca şunlardır :

Müşterek tarih :

Bir insan topluluğunun belli bir kültür- kimlik sahibi kolmasının temel şartı sözkonusu topluluğun bütün fertleri için müşterek bir tarih olmasıdır. Bölge halkının Anadolu'nun diğer insanlarından farklı bir geçmişi yoktur. Eğer müşterek bir tarihten söz edilecek olursa, bu tarih Orta Asya'dan göç ederek Anadolu'ya gelen insanların tarihidir. Burada hem Güneydoğu Anadolu bölgemizde, hem de diğer bölgelerimizde yaşayan insanımızın tarihi vardır. Bugün Lozan Antlaşmasıyla kabul edilmiş azınlıkların dışındaki bütün insanların tarihi bu tarihtir

Müşterek kültür

Kimliğin oluşmasında diğer bir önemli unsur da müşterek kültürdür. Bugün Güneydoğu Anadolu'da ayrı bir kültürün olduğu ileri sürülemez. Eğer bazı farklılıklar varsa o da fiziki coğrafyanın özelliklerinden kaynaklanan farklılıklardır. Nasıl ki Karadeniz Bölgesi insanıyla, Akdeniz Bölgesi insanları arasında bulunan bazı farklılıklar, ayrı bir etnik köken farklılığı ile izah edilemiyorsa, Güneydoğu Anadolu insanının farklılığı da bu şekilde izah edilemez.

Her bölgenin üretim biçiminden, insanların sosyal ilişkilerini etkileyen bazı özellikleri vardır. Bir bölge eğer denizle iç içeyse, o bölgede Turizm sektörü diğer bölgelere göre daha çok gelişecek ve kültürel difüzyon da artacaktır. Dolayısıyla bu bölgenin insanları denizle ilişkisi bulunmayan bölge insanlarından az da olsa farklılaşacaktır.

Bir diğer bölgenin üretim biçimi sadece tarım ve hayvancılığa dayanıyorsa, bu bölgenin insanları da denizle ilişkisi bulunan bölge insanlarına göre az da olsa farklı özellikler taşıyacaktır. Geniş bir coğrafi bölgeye sahip olan Türkiye'de fiziki özelliklere göre farklılaşmış coğrafi bölgeler vardır. Bu bölge insanları arasında fiziki coğrafyanın tesirinden kaynaklanan bazı farklılıkların olması gayet tabiidir. Bu konuda Sosyoloji Bilimi'nde Coğrafyacı Okul'un kurucusu olan Le Play, 'ın coğrafyanın

insanlar üzerindeki tesirini, coğrafi farklılıkların insanlar üzerinde yarattığı farklılıkları inceleyen geniş bir araştırması vardır.

Dolayısıyla Güneydoğu Anadolu insanının etnik olarak, kültürel kimlik olarak Anadolu'nun diğer bölgelerindeki insanlardan farklı oldukları iddiası spekülasyondan öteye geçemez. Bugün Anadolu'nun her bölgesinden insanlar birbirleriyle sıkı ilişkiler içerisinde olup, herhangi bir anlaşmazlığa düşmemektedirler. İstanbul'da yaşayan bir insan Güneydoğu Anadolu'da doğan birisiyle hiç bir çekince koymadan evlenebilmektedir. Aynı şekilde çeşitli siyasi ve ticari ortaklıklar kurulabilmekte ve bu tür birlikler hiç bir sorun çıkmadan sürmektedir.

Kültür kişiliği oluşturan hususlardan birisinin tarih olduğu ifade edilmişti. Müşterek kültür, müşterek tarih içerisinde yaratılır. O toplumlara ilişkin efsaneler, masallar ve kültürel ürünler bulunur. Bugün için Güneydoğu Anadolu insanına ait böylesine farklı bir kültürel mirasın olduğu düşünülemez. Onların kültürel mirası Anadolu'da yaşayan insanların kültürel miraslarıyla aynıdır.

Türkiye'nin toprak bütünlüğüne karşı olan bazı çevreler, Güneydoğu bölgesinde yaşayan insanların etnik kökenini Urartu ve Asurlulara bağlama çabaları, efsane ve tarih uydurma çabaları bölge halkı tarafından ciddiye alınmamıştır. Tarihi süreç içerisinde erimiş ve kaynamış olan Urartu ve Asurlulara dayanma eğilimleri uydurma tarih yapmaktan başka bir şey değildir.

Yine Türkiye'nin toprak bütünlüğüne düşman bazı çevreler bölge halkı tarafından kutlanan Nevruz Bayramı'nın bölge insanına, "kürtlere özgü" milli bir bayram olduğunu iddia etmektedirler. Türkiye'de Nevruz Bayramı'nın antropolojik kökenine ilişkin çok sayıda değerli inceleme vardır. Ve bu kutlamanın temelini Orta Asya'ya dayandığı iddia edilmektedir. Burada bu konu üzerine fazla tartışmaya girmeyip, meseleyi bir anekdotla noktalamakta fayda vardır: Güneydoğu Anadolu'da Nevruz Bayramı'nın kutlandığı aynı gün Özbekistan ve Kazakistan gibi Orta Asya Türk toplumlarında da Nevruz Bayramı kutlanmaktadır. Öte yandan Anadolu'nun diğer bölgelerinde de aynı gün Nevruz kutlanmaktadır. Aynı şekilde, aynı tarihte Türkiye ile uzun süredir fiziki ilişkisi ve iletişimden yoksun olan Orta Asya Türk toplulukları ile Güneydoğu'da Nevruz bayramının kutlanmasının tesadüf olması düşünülemez. Öte yandan "Demirci Kawa" ismiyle uydurulan bir efsane de Orta Asya'da Türklere ilişkin "Ergenekon Efsanesi"nin çarpıtılmış bir şeklidir.

Bölgenin Coğrafi Tarihi:

Ünlü Yunanlı yazar Ksenophon (Xenophon) ANABASİS (Onbinlerin Dönüşü) isimli eserinde Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nden **Kardaka** olarak söz etmektedir.

9. yüzyılda ünlü Türk edebiyatçısı Kaşgarlı Mahmut tarafından yazılan Divan-ı Lügat-it Türk (Türk Dilleri Sözlüğü) isimli eserlerde Kardaka'dan söz etmiş ve Kardaka coğrafyasında yaşayanların Karduk olarak adlandırıldıklarını belirtmiştir. Aynı şekilde Ksenophon, ANABASİS'te Kardaka'da yaşayanlardan Karduk olarak söz etmektedir.

Kaşgarlı Mahmut'un yaşadığı dönem ve coğrafyaya baktığımızda ANABASİS'in okuduğu düşünülmaz. Ayrıca her iki yazarın da oldukça farklı çağlarda aynı sonuçlara varmaları tesadüf olmaz.

Kaşgarlı Mahmut, Divan - ı Lügat-it Türk'te Karduk kavramını "findık büyüklüğünde kar tanelerine verilen isim" olarak açıklıyor. Karduk'ların Karakum (Orta Asya'da bir Türk yerleşim bölgesi)'dan söz eden öz be öz Türkler olduklarını belirten Kaşgarlı Mahmut, "DU" ekinin eski Türkçe'de ülke belirtme edatı olduğunu ileri sürer.

Kaşgarlı Mahmut'un yaşadığı dönemde henüz milli devlet ve milletçilik anlayışının gelişmediği ve Anadolu'da bulunan devletlerin bu tür problemleri olmadığı için Divan-ı Lügat-it Türk'te Karduk'larla ilgili olarak ileri sürülen tezlerin hiç kimse ideolojik ve etnosantrik olduğunu ileri sürülemez. Kaldı ki eser Arap asıllı İslam halifesi Ebulkasım Abdullah'a sunulmuştur ve o devrin siyasi özellikleri dolayısıyla Türk etnosantrizmiyle eser yazmak mümkün değildir.

Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde yaşayan insanların tarihi köken itibariyle bir Türk boyu olan Saka'lara dayandığı çok sayıda tarihci tarafından zikredilmiştir. Öte yandan 1910 ve 1920'li yıllarda Kürtler'in ayrı bir ırk olduğunu savunan görüşleriyle tanınan Dr. Şükrü Sekban' 1932 yılında Fransa'da yayınladığı bir eserinde, önceki fikirlerinden dolayı yanıldığını ifade ederek, Kürtlerin "Turani" kökene dayandığını ileri sürmüştür. Aynı zamanda Kürt kökenli ve Kürt Teali Cemiyeti'nin kurucularından olan Dr. Şükrü Sekban'ın sözkonusu görüşleri oldukça dikkat çekicidir.

Kürt isminin anlamı üzerindeki çalışmalar da, Kürtlerin Saka'lara dayanan bir Türk boyu olduğu şeklindedir. Kaldı ki aksine sürülen görüşler doğru dahi olsa yüzyıllardır bir arada yaşayan ve her bakımdan kültür birliği oluşturan insanlarımız için yaşadığımız çağın şartları çerçevesinde milli bir kimlik tayin edilmesi zaruridir. Bu da Türk kimliğinden başka bir şey olamaz.

Yukarıdaki değerlendirmelerden sonra şöyle bir görüşe varabiliriz: Güneydoğu meseleri etnik bir kimlik arayışından ortaya çıkmış bir mesele değildir. Mesele Türkiye'nin toprak bütünlüğüne yönelik bir terör hareketinden ibarettir. Dolayısıyla hem terör hareketlerini etkisiz hale getirmek hem de karşı propagandayı önlemek için ciddi bir güvenlik politikasına ihtiyaç vardır.

Yukarıdaki tesbit ve teşhislerden hareketle ciddi bir güvenlik siyaseti izlenmesi ve ülkenin güvenliğini tehdit edici unsurların üzerine ısrarla gidilmesi için Türkiye Güvenlik Araştırmaları Kurumu'na ihtiyaç vardır. Kanun metninde görevleri açıkça ifade edilen bu kurum gelişen terör ve bölücülük faaliyetlerini önlemek, terör ve bölücülüğe kaynaklık eden fikirlerle mücadele amacına yöneliktir.

Güneydoğu Anadolu bölgesinde cereyan eden terör ve bölücülük hareketlerinden dolayı bölgede yaklaşık 12 yıldır sıkıyönetim ve olağanüstü hal uygulanmaktadır. Hatta bir süreden beri bölgenin idare statüsünde de bazı değişiklikler yapılarak Olağanüstü Hal Bölge Valiliği kurulmuştur. Fakat bölücü terör olayları önlenememiş, aksine her geçen gün giderek artmıştır. Daha sonra Kanun Hükmünde Kararname'lerle bazı tedbirler alınarak terörün önlenileceği hesap edilmiş, fakat yine netice alınamamıştır.

Bölgede terörle mücadele eden güvenlik birimleri Jandarma Genel Komutanlığı'na bağlı kuvvetler ile Emniyet Genel Müdürlüğü Özel Harekat Daire Başkanlığı'na bağlı güvenlik birimleridir. Jandarma'ya ve TSK'ya bağlı diğer güvenlik birimlerinin gayri nizami terör olaylarıyla ilgili yeterince eğitimleri bulunmaması dolayısıyla istenilen başarı elde edilememiş ve neticede ordu yıpranma sürecine girmiştir. Öte yandan Özel Harekat Dairesi'ne bağlı güvenlik birimi mensuplarının da sayılarının oldukça az olması terörün önlenemeyişine yol açmaktadır.

Diğer bir ayrı hususta hareket ve istihbarat konularında bir koordinasyon eksikliğidir. Dolayısıyla terörle mücadelenin merkezi bir birimden yapılması zorunludur. Bunun için Türkiye Güvenlik Araştırmaları Kurumu ve bu kuruma bağlı sayısı Başkanlıkça tesbit edilecek özel bir güvenlik birimi kurulması zorunludur.

Bu özel güvenlik biriminin eğitimi tamamen gayrinizami terör hareketlerine yönelik olacak ve teçhizatı ta buna göre ayarlanacaktır.

Türkiye Güvenlik Araştırmaları Kurumu, ayrıca yapacağı bilimsel çalışmalarla da kurul kanununda öngörülen faaliyetleri yerine getirecektir.

Türkiye'de güvenlikle ilgili olarak Milli Güvenlik Kurulu bulunuyor. Fakat bu kurum icrai olmayıp, danışma hüviyetinde bulunmaktadır. Bu sebeple güvenlik ile ilgili meselelerde icrai bir hüviyete sahip bir kuruma ihtiyaç vardır. İşte Türkiye Güvenlik Araştırmaları Kurumu terör ve teröre kaynaklık eden cereyanlarla doğrudan mücadele edecek bir yapıyla tek merkezden görev yapacaktır.